

Dosar nr. 2rc-47/23
2-22046890-01-2rc-15052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

D E C I Z I E

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr.54/220” COOP împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Venit” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

împotriva încheierii din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t :

La 01 aprilie 2022, Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr.54/220” COOP (în continuare A.P.L.P. „Nr.54/220” COOP), reprezentată de avocatul Andrian Condurari, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Venit” (în continuare SRL „Venit”), prin care a solicitat încasarea datoriei, în mărime de 44 184,55 lei, pentru neachitarea serviciilor de livrare a energiei termice, și în sumă de 15 071 lei, pentru neachitarea serviciilor locativ-comunale de transportare a gunoiului, deservirea blocului, deservirea utilajului, radio, antena, chiria, energia electrică în scară, impozitul funciar, conform situației din 31 ianuarie 2022, și încasarea cheltuielilor de asistență juridică acordată în sumă de 1 000 de lei.

Prin hotărârea din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a perceput de la SRL „Venit” în beneficiul A.P.L.P. „Nr.54/220” COOP, în proces de insolvență, datoria pentru prestarea serviciilor locativ-comunale, livrarea energiei termice, în sumă de 44 184,55 lei și bonul nr. 2 deservirea blocului, utilajului, energia electrică s.a., în sumă de 15 071 lei, scadentă la 31 ianuarie 2022, în total, sumă de 59 255,55 lei. S-a perceput de la SRL „Venit”, taxa de stat, în folosul statului, în mărime de 1 777,66 lei.

S-a respins ca neîntemeiată cererea reclamantului A.P.L.P. „Nr.54/220” COOP, în proces de insolvență, privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1 000 de lei (f.d.26).

La 18 noiembrie 2022, SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, a depus cerere de repunere în termenul de apel și apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată suportate (f.d.33-34, 37-40).

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul, cu anexa, declarat de SRL „Venit” împotriva hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a respins repunerea în termen (f.d.48-55).

La 02 mai 2023, SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi decizii de admitere a solicitării privind repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a invocat dezacordul cu încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră ilegală și neîntemeiată, deoarece la emiterea acesteia instanța ierarhic inferioară a interpretat în mod eronat legea, și anume dispozițiile art. 100 alin. (1) și art. 105 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

Subsecvent, în argumentarea concluziei enunțate, recurenta a notat că hotărârea din 30 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru nu i-a fost comunicată, despre aceasta aflând, la 24 octombrie 2022, de la executorul judecătoresc, care i-a aplicat sechestrul pe contul bancar.

În context, invocând dispozițiile art.100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recurenta a notat că prima instanță a încălcat procedura de citare și comunicare a actelor judecătorești, întrucât actul de procedură trebuie comunicat contra semnătura prin mijloace care confirmă primirea lui. La materialele cauzei nu există dovada că citația și actele de procedură i-au fost înmânate. Susține că deoarece plicul în care se conțineau citația, cererea de chemare în judecată și hotărârea judecătorească au fost restituite cu mențiunea „nereclamat”, acestea nu au fost recepționate, contra semnătură, fapt ce denotă încălcarea procedurii de citare și comunicare a actelor.

De altfel, recurenta a susținut că prima instanță s-ar fi limitat, în mod eronat, la o singură formă de comunicare a actelor de procedură, și anume, la expedierea prin poștă, cu scrisoare de recomandare, însă, această modalitate de informare a participanților la proces este prevăzută de lege, cu titlu de exemplu. Or, în absența unei confirmări a recepționării actelor de către participantul la proces, judecătorul urma să procedeze la o citare repetată a acestuia, prin intermediul unei alte forme de comunicare, care ar fi asigurat transmiterea și confirmat recepționarea actelor, acțiuni ce nu au fost întreprinse de prima instanță, fapt care a demarat judecarea

cauzei în absența sa și încălcarea dreptului său la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 CEDO.

Complementar, SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, a menționat că omisiunea instanței de a-i comunica citația și actele de procedură aferente, a condus la încălcarea drepturilor ei procesuale, fiind astfel decăzută din dreptul de a prezenta referința și probele în susținerea pretențiilor și obiecțiilor sale, și la violarea principiilor contradictorialității și a egalității în drepturi procedurale. Or, numai în măsura în care părțile cunosc data și locul judecării, ele sunt puse într-o situație de egalitate, în sensul că își pot pregăti apărarea.

De altfel, recurenta a punctat că, urmare a comunicării neconforme a actelor de procedură, a omis termenul de declarare a apelului, fiind astfel decăzută din dreptul de a solicita o nouă judecată asupra fondului, de către instanța de apel.

Ținând cont de cele enunțate, SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, a concluzionat că cererea de repunere în termen este temeinică și fondată, iar încheierea contestată a instanței de apel neîntemeiată, care urmează a fi casată cu pronunțarea unei noi încheieri de admitere a solicitărilor indicate și remisă cauza pentru rejudecarea fondului la Curtea de Apel.

La 15 mai 2023, în adresa A.P.L.P. „Nr.54/220” COOP, avocatului Andrian Condurari, și a administratorului Eugeniu Hariton a fost expediată copia cererii de recurs depuse de SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol.

Până la data stabilită pentru examinarea recursului SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, intimații nu au depus referințe în care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de recurentă.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 februarie 2023 și expediată reprezentantului SRL „Venit”, avocatului Andrei Bivol, prin e-mail, la 19 aprilie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f.d.57).

Astfel, recursul declarat de SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, la 02 mai 2023, este în termen.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se indică următoarele argumente.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din conținutul recursului declarat de SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și restituit apelul, ca fiind depus tardiv.

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelanta nu a prezentat motive întemeiate care ar justifica depășirea termenului de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs precizează că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 30 iunie 2022 (f.d.26). Din materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, cererea de apel depusă de către SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, împotriva hotărârii, a fost înregistrată la 18 noiembrie 2022 (f.d.33-34).

Potrivit prevederilor art. 110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 01 iulie 2022, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 01 august 2022, aceasta fiind ultima zi de declarare a apelului. Cu toate acestea, apelul a fost declarat abia la 18 noiembrie 2022, fapt ce denotă încălcarea termenului legal în interiorul căruia apelanta putea să-și exercite dreptul de a contesta hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu art.100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art.102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate.

În corespundere cu art.183 din Codul civil, persoana juridică are sediu, indicat în actele de constituire, stabilirea și schimbarea sediului sunt opozabile terților din momentul înregistrării de stat, adresa poștală a persoanei juridice fiind cea de la sediu.

Astfel, prin prisma prevederilor art.102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiat argumentul recurenteii precum că procedurile de citare și comunicare a actelor au fost încălcate de către prima instanță, deoarece nu a recepționat sub semnătură actele procedurale expediate în adresa sa, iar acestea au fost restituite instanței cu mențiunea „nereclamat”. Or, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

De asemenea, instanța de recurs consideră neîntemeiate și respinge argumentele SRL „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol, precum că, a omis termenul de declarare a apelului ca urmare a comunicării neconforme a actelor de procedură de către prima instanță.

Or, din materialele cauzei rezultă că Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a expedit, în corespundere cu dispozițiile art.100 alin.(1) și art.102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, la sediul juridic al SRL „Venit”, indicat în extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice (f.d.30), în cererea de repunere în termen, cererea de apel și recurs, copia cererii de chemare în judecată depusă de A.P.L.P. „Nr.54/220” COOP, a încheierii din 14 aprilie 2022 privind acceptarea în procedură cu valoare redusă acțiunii și a dispozitivului hotărârii din 30 iunie 2022, care au fost restituite instanței judecătorești, cu mențiunea poștașului „nereclamat” (f.d.24-25, 31-32).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, deși cauza civilă s-a examinat în lipsa participanților la proces, potrivit procedurii cererilor cu valoare redusă, prima instanță și-a onorat obligația de a înștiința părțile despre inițierea procesului civil împotriva recurenteii, obiectul și temeiul acțiunii civile, procedura de examinare, precum și a expedit actele procedurale în adresa părților, inclusiv dispozitivul hotărârii judecătorești pronunțat, la 30 iunie 2022. Neprezentarea reprezentantului SRL „Venit”, la oficiul postal, pentru ridicarea corespondenței, este apreciată de instanța de recurs ca eludarea obligației de a-și valorifica dreptul procedural de acces la instanță și contestarea, în termenul legal de 30 de zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, instituit de legiuitor, a hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În context, cu titlu subsidiar, instanța de recurs notează că în conformitate cu art.276⁴ alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii.

Toate actele întreprinse de instanță, inclusiv hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus-menționată, instanța de recurs precizează că, această modalitate este prevăzută expres în pct. 7 și 8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017.

Conform normelor enunțate, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, citațiile în fața instanței, hotărârile instanței de judecată și alte informații relevante pentru justițiabili.

Potrivit pct. 17 din același Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

La 30 iunie 2022, dispozitivul hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost publicat pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”. Cauza dată poate fi găsită pe <https://jc.instante.justice.md/ro/court-decisions-page>, în rubrica hotărâri, după numărul dosarului 2-22046890-12-2c-05042022-1.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că omiterea termenului legal de contestare a hotărârii din 30 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se datorează în exclusivitate inacțiunilor SRL „Venit”, care urma să depună diligență necesară în sensul ridicării corespondenței parvenite de la instanța de judecată, pentru a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat de parte.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit.b), instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului și corect a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare, având în vedere că argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

În conformitate cu art. 56 alin. (3), 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs apreciază că soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în

vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen. În caz contrar, s-ar neglija principiul securității raporturilor juridice.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Luând în considerare cele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Venit”, reprezentată de avocatul Andrei Bivol.

Se menține încheierea din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr.54/220” COOP împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Venit” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecătorii

Oxana Parfeni

Aliona Donos